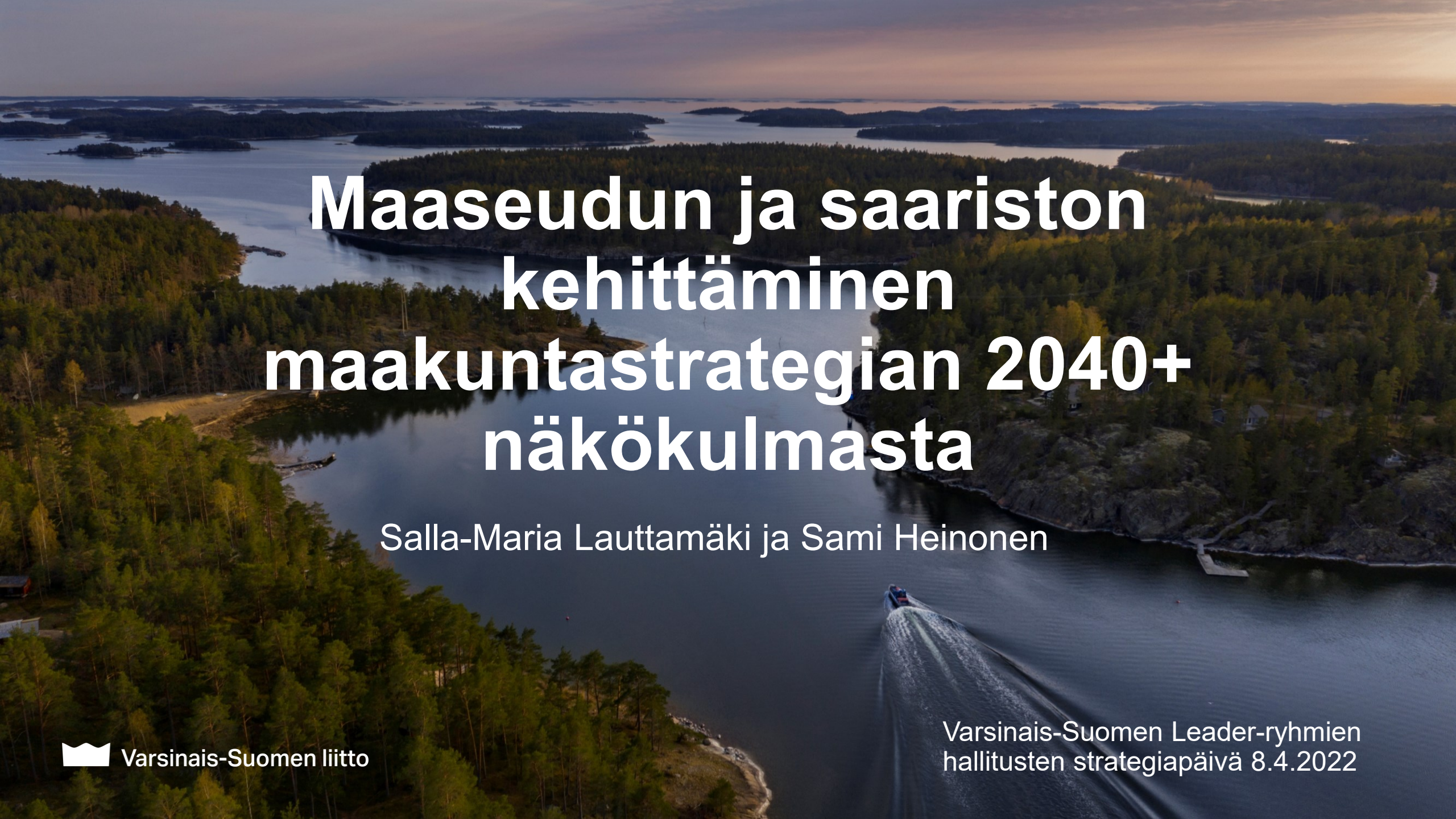

An aerial photograph of a vast lake system with numerous forested islands and peninsulas. The water is calm, reflecting the soft light of a sunset or sunrise. A small boat is visible in the lower right, leaving a white wake. The text is overlaid in the center of the image.

Maaseudun ja saariston kehittäminen maakuntastrategian 2040+ näkökulmasta

Salla-Maria Lauttamäki ja Sami Heinonen

Varsinais-Suomen liitto

Varsinais-Suomen Leader-ryhmien
hallitusten strategiapäivä 8.4.2022

Kestävien kumppanuuksien Varsinais-Suomi

Maakuntastrategia 2040+

Maakuntasuunnitelma 2040+

Maakuntaohjelma 2022-2025

Älykkään erikoistumisen strategia 2021-2027

Varsinais-Suomen liitto

Kestävä kumppanuus...

- on pitkäjänteistä työtä
- perustuu yhdessä oppimiseen ja yhteisen hyvän tavoitteluun
- rakentuu yhdessä sovituille toimintamalleille
- on vastuullista, saavutettavaa, uteliasta ja luotettavaa

Maakuntastrategia...

- on ennakoiva ja reagoiva muutostyökalu
- on asiakirja, jonka avulla:
 - nopeutetaan **maakunnan vihreää ja reilua siirtymää**
 - vahvistetaan maakunnan toimijoiden yhteistä **sitoutumista maakunnan kärkitoimialojen kasvutavoitteisiin**
 - avataan osajille yhä **uusia reittejä tulla ja kiinnittyä maakuntaan**
 - rakennetaan **hyvinvointia ja yhteistoimintaa**
- www.varsinais-suomi.fi/maakuntastrategia

Puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävän kasvun hiilineutraali edelläkäviiä

Tavoitteet:

- Maakunnan kilpailupotentiaali ja innovaatiokyvykkyys moninkertaistuu
- Bio- ja kiertotalous on kannattavaa liiketoimintaa.
- Itämeren alueen ympäristö- ja ilmastokestävän maatalous puolittaa ravinnevalumat ja parantaa Saaristomeren tilan tyydyttävästä hyvään.
- Kaupungit ja maaseudut toimivat tasapainoisesti rinnakkain
- Sujuvat liikkumisratkaisut edistävät toimivaa ja kestävää arkea koko maakunnassa.

Puhtaiden ratkaisujen, innovaatioiden ja kestävän kasvun hiilineutraali edelläkäviiä

Toimenpiteitä mm.

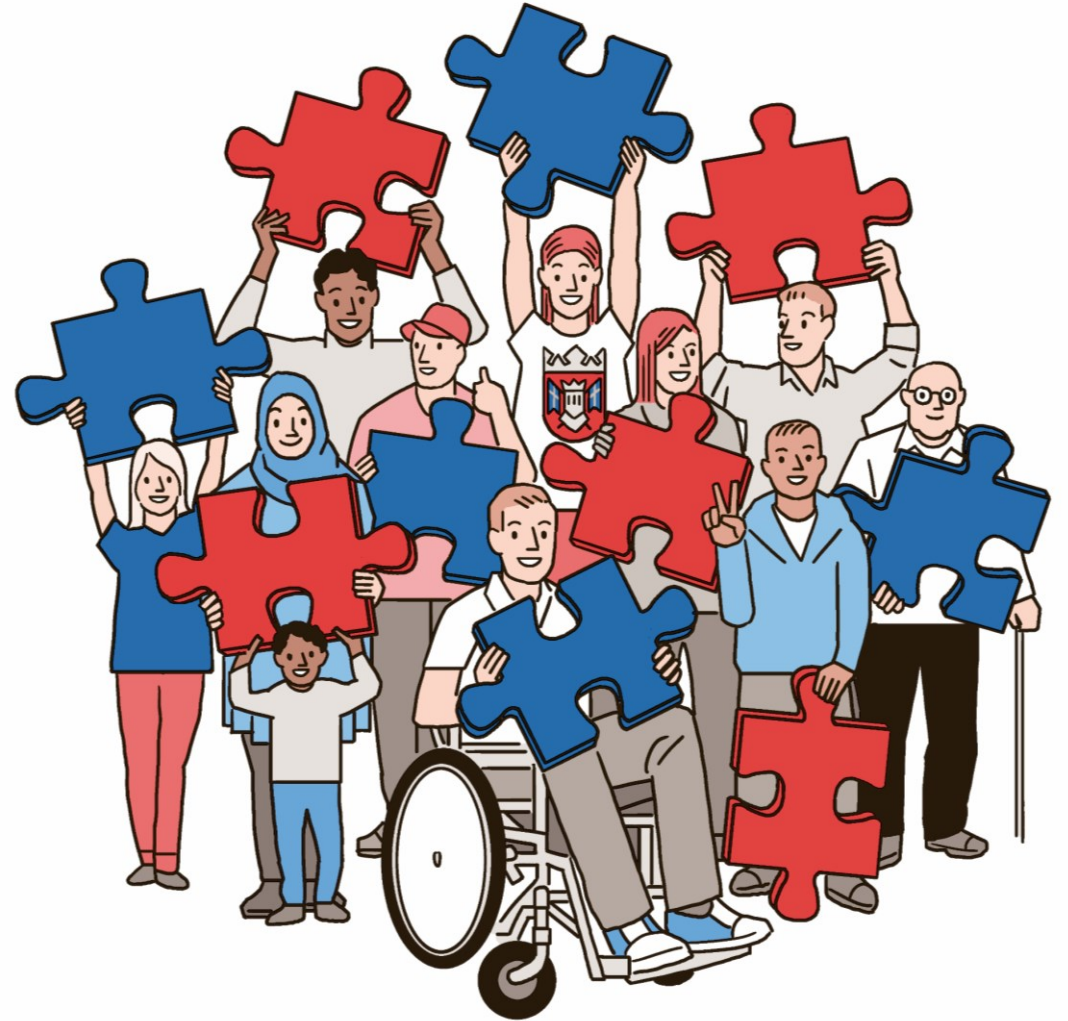
- Maatalouden kestävien ratkaisujen pilotointialue
- Ympäristövastuullisesti tuotetusta ruoasta vahva brändi
- Monipaikkaisuuden edelläkävijä: digitaaliset ja liikkumisen ratkaisut
- Maakunnallinen joukkoliikennejärjestelmä
- Sujuva liikkuminen maakunnassa

Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta

Tavoitteet:

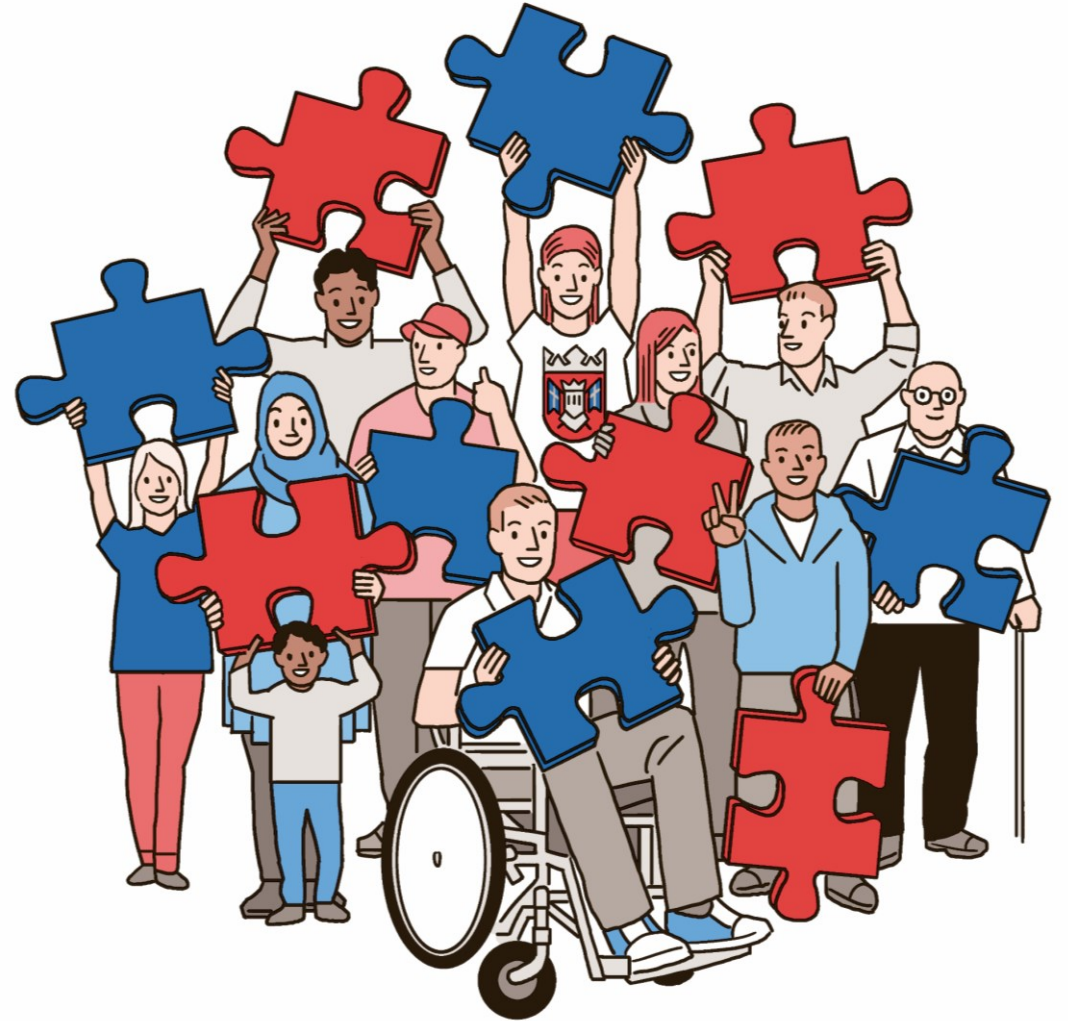
- Väestöryhmien potentiaali tunnistetaan
- Saavutettava ja tehokas, tunnistettuihin tarpeisiin perustuva palveluverkko toimii arjen tukena.
- Maakunnan korkea ja monipuolinen osaaminen kanavoituu alueen hyvinvoinniksi.
- Väestö voi hyvin.

Jokaiselle hyvinvoinnin mahdollisuuksia tarjoava yhteisöllinen maakunta

Toimenpiteitä mm.

- Monikielisyyden hyödyntäminen
- Tehdään palveluverkkosuunnittelua ja kehitetään palveluvalikoimaa
- Parannetaan kulttuurin monialaista saavutettavuutta
- Lisätään yhteistyötä ulkoilu-, liikunta- ja retkeilypaikkojen kehittämisessä

Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta

Tavoitteet:

- Edelläkävijyys verkostoyhteistyössä
- Asukkailla on perustaidot ja -tiedot vaikuttavaan kansalaisuuteen.
- Osallistuminen kuuluu kaikille ja keskustelu rakentaa yhteishenkeä.
- Maakunnan kehittämistä tukevat modernit ja avoimet tietokäytännöt.

Yhdessä tekemisen ja tietoon perustuvien päätösten maakunta

Toimenpiteitä mm.

- Lisätään verkostojohtamisen osaamista
- Lisätään aktiivista kansalaisuutta ja keskustelua
- Panostetaan avoimen tiedon hyödyntämiseen

Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta

Tavoitteet:

- Huipputuotteita, -palveluita ja -sisältöjä, jotka vahvistavat maakunnan elinvoimaa.
- Korkean tuottavuuden työ ja yrittäjäyys lisääntyvät
- Talous ja elinkeinot kasvavat ja menestymme globaaleilla markkinoilla.
- Maakunta houkuttelee yhä enemmän osaaajia niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin.
- Maakunnan kehittäminen tapahtuu luonnon kanssa sopusoinnussa ja sen arvot huomioiden.

Muutoksia ennakoiva ja kasvuhakuinen digimaakunta

Toimenpiteitä mm.

- Tuetaan kansainvälistyviä yrityksiä
- Tuetaan paikkariippumatonta rekrytointikulttuuria
- Luodaan olosuhteet, jotka edistävät toimijoiden kiinnittymistä alueelle
- Kestävän matkailun edelläkävijämaakunta
- Lisätään luonnon monimuotoisuutta tukevia toimenpiteitä

Seuraavaksi

- Verkostot rakentavat toteuttamissuunnitelmia
- Koordinaatiotiimi tekee edellisen kauden arviointia
- **Kumppanuusfoorumi 14.6.2022 klo 9-12.**

Lisätietoja:

Salla-Maria Lauttamäki

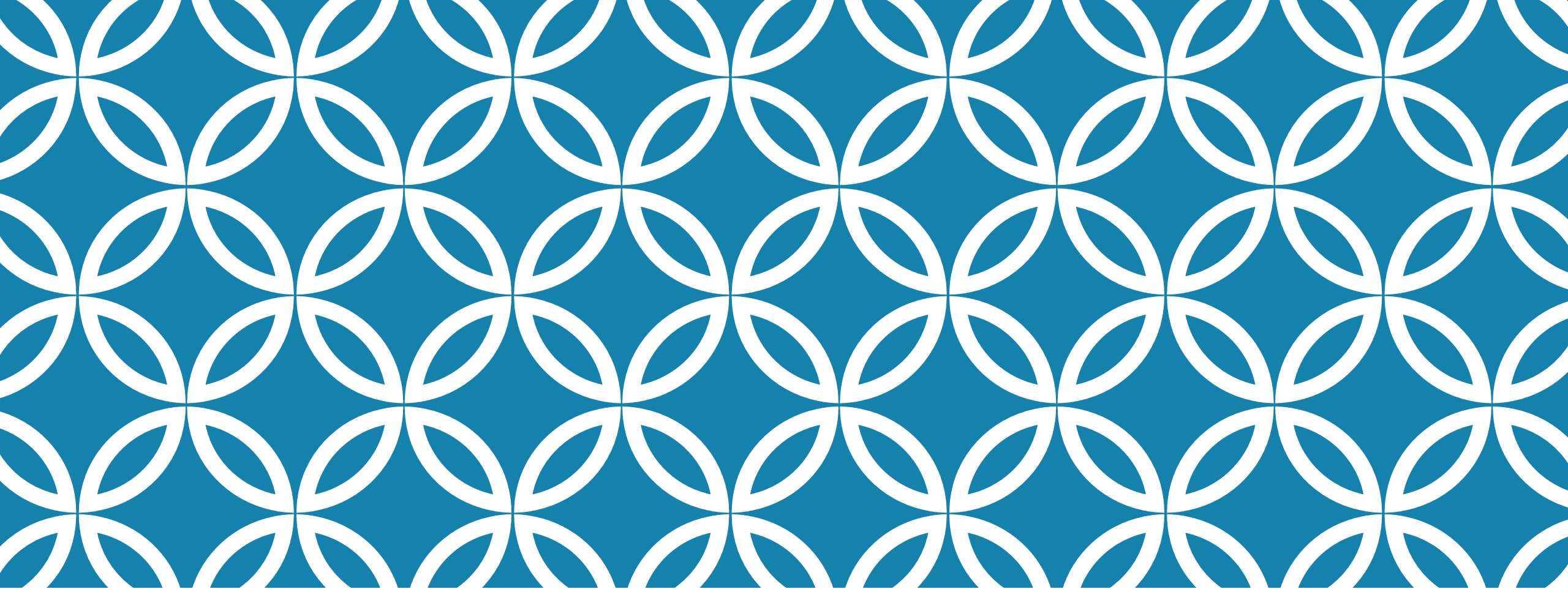
salla-maria.lauttamaki@varsinais-suomi.fi

p. 040 520 0761

Piirroksat: Mika Lietzén

Kannen kuva: Roni Lehti

SAARISTON KEHITTÄMINEN VARSINAIS-SUOMEN LIITTOSSA

Paimio 8.4.2022

KESKEINEN TOIMIJA SAARISTOTOIMIKUNTA

- Maakuntahallituksen alainen
- Jäseniä 16 + varajäsenet edustaen kaikkia saaristokuntiamme (Parainen, Kemiönsaari, Kustavi) ja saaristo-osakuntia (Taivassalo, Uusikaupunki, Naantali, Kaarina, Salo)
- toimikunta pitää vuosittain n. 5 kokousta, joissa käsitellään ajankohtaisia aiheita JA ”kestoaiheita”: **liikenne, matkailu, ympäristö**
- toimikunta pitää tarkasti silmällä myös parlamentaarisen Saaristoasiain neuvottelukunnan (SANK) toimintaa
- saaristotoimikunta voi antaa lausuntoja ja kannanottoja, jotka yleensä käytetään vielä maakuntahallituksessa ja ne annetaan lopulta mh:n puolesta

SAARISTON SUHDE MAAKUNTASTRATEGIAAN

- aiemmin käytäntönä oli laatia erillinen Varsinais-Suomen saaristo-ohjelma
- nyttemmin on päädytty siihen, **että saaristo kulkee kulloisessakin maakuntastrategiassa olennaisena osana läpileikkaavana teemana** ja riittää, että laaditaan erillinen asiakirja, jolla kytketään maakuntastrategian keskeisimmät tavoitteet, teemat ja toimenpiteet saaristoon
- nykyinen maakuntastrategia nostaa edelleen esille esim. kumppanuusajattelun, ilmastonmuutokseen liittyviä asioita, yhteyksien tärkeyttä (ml. Tietoliikenneyhteydet), kiertotaloutta, monipaikkaisuutta (sisältäen myös maaseutu-kaupunki – vuorovaikutusta); nämä teemat korostuvat saariston ja maakuntastrategian kytkentädokumentissa
- saaristolla (ja Saaristomerellä) on keskeinen asema maakunnassamme!

SAARISTO OSANA LIITON KV-TYÖTÄ

- saaristo kytkeytyy moniin kansainvälisiin ohjelmiin
- **Central Baltic –ohjelma**, jota hallinnoidaan V-S liitosta, on rahoittanut ja rahoittaa jatkossakin useita saaristoon liittyviä hankkeita
- Pohjoismaiden ministerineuvoston osarahoittama **Pohjoismainen saaristoyhteistyö** kytkee yhteen Tukholman saariston, Ahvenanmaan ja koko eteläisen Suomen saaristoalueen Varsinais-Suomesta Uudenmaan kautta Kotkan saaristoon
- **Saaristomeri** (ja tavoite sen hyvästä tilasta) ohjaa toimintaamme monen muunkin toimijan välityksellä ja olemme mukana yhteistyössä (BSR-ohjelma, Baltic Sea Action group, parlamentaarinen Saaristomeri-työryhmä, jossa mukana kansanedustajia)
- muut EU:n erillisjärjestöt, joihin Itämeri ja saaristo kytkeytyy

SAARISTO OSANA MAASEUDUN KEHITTÄMISTÄ

- saaristo kytkeytyy vahvasti myös maaseudun kehittämiseen
- Leader-ryhmät mukana mm. maakuntahallituksen alaisessa maakunnan yhteistyöryhmässä (MYR); saatetaan tiedoksi keskeiset suuret hankkeet
- maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö saa tiedon myös Leader-hankkeista
- saaristo- ja maaseutuasiamies pitää tiivistä yhteyttä Leader-ryhmiin
- Leader-ryhmät vierailevat V-S liiton aluekehitysosaston luona säännöllisesti päivittämässä rahoitustilannetta, kertomassa keskeisistä hankkeista jne
- maaseudun ml. saariston kehittämistoimet kytkeytyvät V-S liiton työhön myös suunnittelun, edunvalvontatyön ja Valonian toiminnan kautta; näkökulmat vaihtelevat!

SAARISTOA KEHITETÄÄN V-S LIITOSSA

- aluekehittämisen näkökulmasta (elinkeinot, yrittäjyys, asuminen, matkailu)
- liikennenäkökulmasta (saaristoliikenne; lautat, yhteysalukset, tiet, väylät, reitit)
- ympäristönäkökulmasta (Saaristomeren tila, kestävä kehitys, merialuesuunnittelu)
- edunvalvonnallisesta ja poliittisesta näkökulmasta (saaristolaki, saaristokuntalisät, rahoitus liikenneinfraan, alueelliset tuet eri tuki-instrumenteista)
- kv-näkökulmasta; Saaristo ja Saaristomeri osana isompaa kokonaisuutta (Itämeren ja EU:n mittakaavassa)

VASTUUHENKILÖITÄ

-saaristo- ja maaseutuasiamies Sami Heinonen: saariston ja maaseudun kehittäminen, saaristoimikunta, maaseutujaosto, Saaristoasiain neuvottelukunta, Pohjoismainen saaristoyhteistyö p. 0400 413 704

- erikoissuunnittelija Aleksis Klap: energia-asiat, kiertotalous, reitit, virkistysalueet
p. 040 721 3137

- kehittämispäällikkö Malla Rannikko-Laine: kuntayhteistyö, yhteydet kansanedustajiin
P. 040 721 3429

- kehittämispäällikkö Salla-Maria Lauttamäki: maakuntastrategia ja -ohjelma
P. 040 520 0761

LISÄTIETOA EDELLEEN

www.varsinais-suomi.fi

Kaikki sähköpostiosoitteet muotoa
etunimi.sukunimi@varsinais-suomi.fi

KIITOS!